

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE

din _____ 2010

Nr. _____

cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive Societății pe Acțiuni “Orange Moldova” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului la rețeaua proprie de telefonie mobilă în vederea terminării apelului

În temeiul prevederilor art.78 alin.(5) din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15.11.2007 și având în vedere Hotărârile Consiliului Administrativ al Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței (ANPC) nr.DCC-15 din 29.08.2007 și nr.DCC-40 din 16.07.2009;

În conformitate cu prevederile art.9 alin.(1) lit.n), u) și art.44, 45, 46, 47 și 48 din Legea comunicațiilor electronice nr.241-XVI din 15.11.2007, precum și ale pct.15 lit. b) din Regulamentul Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației (în continuare *Agenția*), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.905 din 28 iulie 2008, Consiliul de administrație,

HOTĂRĂȘTE:

1. Societatea pe Acțiuni “Orange Moldova”, cod IDNO 1003600106115, se consideră drept furnizor cu putere semnificativă pe piața accesului la rețeaua proprie de telefonie mobilă în vederea terminării apelului.

2. Puterea semnificativă a “Orange Moldova”S.A. în legătură cu accesul la rețeaua proprie de telefonie mobilă în vederea terminării apelurilor se răsfrânge asupra oricărui tip de trafic, independent de tehnologia utilizată, origine de apel, de numărul de furnizori ce transportă apelul sau de furnizorul care solicită serviciul de terminare a apelurilor.

3. În condițiile Regulamentului cu privire la interconectare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației nr.12 din 31.01.2009, și ale prezentei hotărâri, “Orange Moldova”S.A. are următoarele obligații în ceea ce privește interconectarea rețelei proprii de telefonie mobilă cu rețelele publice de comunicații

electronice ale altor furnizori și furnizarea serviciilor cu ridicata de terminare a apelurilor:

- 1) de asigurare a **accesului** la elemente specifice ale rețelei și la infrastructura asociată și utilizarea acestora,
- 2) de asigurare a **transparenței** și de publicare a ofertei de referință pentru interconectare,
- 3) de neadmitere a **discriminării**, precum și
- 4) de recuperare a investițiilor, de control a prețurilor, inclusiv obligația de fundamentare a **prețurilor în funcție de costuri**,

4. “Orange Moldova” S.A. are obligația de a asigura condițiile executării obligațiilor speciale preventive impuse în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului la rețeaua proprie de telefonie mobilă în vederea terminării apelului, conform anexei.

5. Dispozițiile prezentei Hotărâri nu aduc atingere posibilității Agenției de a stabili alte condiții sau obligații, ori de a le retrage sau modifica pe toate sau o parte din cele impuse prin prezenta Hotărâre.

6. Dispozițiile prezentei Hotărâri prevalează asupra prevederilor Regulamentului cu privire la interconectare.

7. Controlul prețurilor stabilite pentru furnizarea serviciului de interconectare și acces va fi realizat de Agenție.

8. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data adoptării și se comunică „Orange Moldova” S.A. și Agenției Naționale pentru Protecția Concurenței în termen de 3 zile.

9. Prezenta Hotărâre se publică pe pagina de Internet a Agenției și în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Sergiu SÎTNIC

Membri

Ion POCHIN

Iurie URSU

**Condițiile executării obligațiilor speciale preventive impuse Societății pe Acțiuni
“Orange Moldova” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața accesului la
rețeaua proprie de telefonie mobilă în vederea terminării apelului**

**I. Obligația de asigurare a accesului la unele elemente specifice ale rețelei
proprie și la infrastructura asociată și utilizarea acestora**

1. Societatea pe Acțiuni “Orange Moldova”, în continuare furnizorul-ofertant, are obligația, în termenele și condițiile specificate în Regulamentul cu privire la interconectare, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al ANRCETI nr.12 din 31.01.2009, în continuare Regulament și prezenta anexă, să ofere oricărui furnizor de rețele și/sau servicii publice de comunicații electronice ce solicită, în continuare furnizor-solicitant, și să furnizeze servicii cu ridicata de terminare a apelurilor în rețeaua mobilă pe care o operează furnizorul-ofertant. Aceasta cuprinde obligația de a negocia și de a încheia acord de interconectare cu furnizorul-solicitant, precum și furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării în rețeaua mobilă proprie.

2. Furnizorul-ofertant va oferi accesul prin galerii de cabluri și trecerea prin spații tehnologice de care în mod rezonabil are nevoie un furnizor-solicitant pentru a obține accesul și de a utiliza eficient serviciile de interconectare. Furnizorul-ofertant are obligația să argumenteze, dacă consideră că o solicitare este nerezonabilă, inclusiv să notifice Agenția.

3. Prin serviciul de interconectare în vederea terminării apelurilor în rețeaua proprie, furnizorul-ofertant va asigura preluarea apelurilor de la punctul de interconectare cu furnizorul-solicitant și transmiterea lor prin rețeaua mobilă proprie la orice număr din rețeaua proprie de telefonie mobilă.

4. Furnizorul-ofertant va oferi furnizorului-solicitant serviciul de terminare în propria rețea mobilă a oricărui apel, indiferent dacă este inițiat în propria rețea a furnizorului-solicitant sau este inițiat în rețeaua unui alt furnizor național, sau este inițiat în rețele ale furnizorilor de peste hotare.

5. Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea rețelei publice de telefonie mobilă pe care o operează, în vederea terminării apelurilor, în condițiile pct.13 din Regulament.

6. Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea cel puțin la comutatorul din or. Chișinău pentru orice cerere rezonabilă de interconectare.

7. Furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în rețeaua furnizorului-ofertant și a anumitor servicii conexe interconectării, se realizează cel puțin în condițiile Capitolului II, V și VIII din Regulament.

8. Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea rețelei publice de telefonie mobilă pe care o operează, în vederea terminării apelurilor, în măsura în care solicitările sunt rezonabile. Orice refuz al furnizorului-ofertant trebuie să fie temeinic justificat și va fi comunicat în scris furnizorului-solicitant și Agenției în termen ce nu va depăși 10 zile lucrătoare din data depunerii solicitării.

9. Lipsa capacităților disponibile pentru interconectare sau rezervarea lor pentru necesități proprii sau de către alți furnizori nu poate fi motiv de refuz pentru asigurarea interconectării și nici a lărgirii capacităților de interconectare. Furnizorul-ofertant are obligația să lărgescă capacitățile sale de interconectare pentru a satisface cererile de interconectare survenite. În cazul dat, Furnizorul-solicitant va comunica în răspunsul său furnizorului-solicitant și, în copie, Agenției despre imposibilitatea de a oferi interconectarea sau lărgirea acesteia în termenii menționați la punctele 11 și 35, precum și termenul când aceasta va fi oferită. Acest termen urmează să nu depășească 180 zile din momentul solicitării sau preavizului pentru solicitare.

10. Furnizorul-ofertant este responsabil de instalarea, operarea și menținerea segmentului legăturii de interconectare cuprins între propriul comutator și punctul de interconectare. Costurile legate de instalarea și operarea segmentului dat vor fi suportate de către furnizorul-ofertant.

11. Furnizorul-ofertant va asigura, la cererea scrisă a furnizorului-solicitant, furnizarea legăturilor de interconectare la capacitatea și caracteristicile tehnice solicitate de acesta. Termenul pentru livrarea unei capacități suplimentare a legăturii de interconectare (capacitate, canal de semnalizare, canal de transmisiune /circuit) este de cel mult 30 de zile de la data primirii de către furnizorul-ofertant a unei cereri scrise în acest sens de la furnizorul-solicitant interconectat deja.

12. În cazul defectării segmentului legăturii de interconectare și/sau a oricărei utilități furnizate de către furnizorul-ofertant, în maxim o oră de la notificarea, prin mijloace agreeate de părți, a defectiunii de către furnizorul-solicitant interconectat sau de la momentul la care defectiunea a ajuns la cunoștința furnizorului-ofertant pe orice altă cale, furnizorul-ofertant va demara activitățile necesare pentru localizarea și remedierea, chiar provizorie, a defectiunii, precum și pentru înlăturarea sau limitarea eventualelor pagube. Termenul remedierii deranjamentelor/defecțiunilor nu poate depăși 24 ore.

13. Cheltuielile aferente remedierii defecțiunilor vor fi suportate de către furnizorul-ofertant, cu excepția cazului în care se stabilește că furnizorul-solicitant este responsabil de defecțiunea produsă.

14. Furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în rețeaua mobilă a furnizorului-ofertant nu va fi condiționată de achiziționarea a niciunui alt serviciu de care furnizorul-solicitant nu are nevoie pentru a beneficia de serviciul de interconectare, nici nu va fi condiționată de achiziționarea unui volum impus de produse sau servicii, care excede volumul necesar furnizării tipului de interconectare/acces solicitat ori, impunerea oricăror condiții comerciale, tehnice sau de altă natură, care nu sunt necesare furnizării tipului de interconectare/acces solicitat.

15. Furnizorul-ofertant este responsabil de instalarea și operarea segmentului legăturii de interconectare cuprins între mijloacele de comutație și punctul de interconectare cu furnizorul solicitant.

16. Furnizorul-ofertant nu va condiționa furnizarea de servicii de interconectare de terminare și/sau origine de apeluri în rețeaua proprie de telefonie mobilă prin cerințe ca furnizorul-solicitant să solicite, să pună la dispoziție, să închirieze, să instaleze capacități de interconectare separate sau suplimentare, dacă această cerință nu reiese din încărcarea capacităților aflate în funcțiune sau solicitate. Furnizorul-solicitant nu va impune cerințe asupra configurării legăturilor de interconectare care pot conduce la limitarea capacităților de interconectare față de configurarea normală.

17. În cazul defectării segmentului legăturii de interconectare instalat și operat de către furnizorul-ofertant, în maxim o oră de la notificarea scrisă a defecțiunii de către furnizorul-solicitant interconectat sau de la momentul la care defecțiunea a ajuns la cunoștința furnizorului-ofertant pe orice altă cale, furnizorul-ofertant va demara activitățile necesare pentru localizarea și remedierea, chiar provizorie, a deranjamentelor/defecțiunii, precum și pentru înlăturarea sau limitarea eventualelor pagube.

18. Orice modificare adusă de furnizorul-ofertant rețelei proprii, prin care ar putea fi afectate serviciile furnizorului-solicitant derivate din serviciul de terminare în rețeaua furnizorului-ofertant, va fi notificată acestuia în avans, cu cel puțin 3 luni înainte de efectuarea modificării în cauză. Desființarea unui comutator va fi notificată furnizorului-solicitant interconectat deja, într-un termen ce nu poate fi mai mic de 9 luni înainte de data preconizată pentru desființare.

19. În cazul unor operațiuni de reamenajare sau modernizare a rețelei sale, inclusiv în cazul desființării unui comutator, furnizorul-ofertant va întreprinde toate măsurile pentru ca furnizorul-solicitant interconectat să beneficieze în continuare de interconectare, în condiții echivalente celor aplicate propriilor servicii sau serviciile furnizate filialelor, persoanelor afiliate sau partenerilor, pentru ca furnizorul-solicitant să poată furniza în continuare propriile servicii de comunicații electronice cu menținerea calității acestora. Acordul de interconectare trebuie să conțină prevederi referitoare la modificările de rețea în cazul unor operațiuni de reamenajare sau modernizare a acesteia.

II. Obligația de asigurare a transparenței, inclusiv publicarea ofertei de referință pentru interconectare

20. Furnizorul-ofertant, va asigura transparența la furnizarea serviciilor de terminare a apelului, precum și va face public în ORI specificațiile tehnice, caracteristicile rețelei, condițiile comerciale și tehnice de interconectare, de furnizare și utilizare a infrastructurii asociate/facilităților, capacități disponibile, tarifele aplicate pentru serviciile de interconectare și pentru serviciile oferite în vederea realizării interconectării, informații contabile, cu excepția informațiilor cu caracter confidențial. Obligația de transparență constă în punerea la cunoștința publicului informații și date, astfel, încât orice furnizor să poată face cunoștință cu informațiile și datele fără a face o adresare în acest sens. Informațiile cu caracter confidențial vor fi puse la dispoziția Agenției.

21. Furnizorul-ofertant, în condițiile Capitolului IV, altor prevederi ale Regulamentului, va publica pe pagina sa de Internet în termen de până la 90 de zile din data publicării prezentei hotărâri o Ofertă de referință pentru interconectare cu rețeaua publică de telefonie mobilă pe care o operează, în continuare ORI, și la solicitare, să pună la dispoziția oricărui furnizor-solicitant, ORI și modificările la aceasta.

22. Furnizorul-ofertant va prezenta Agenției ORI în termenele și condițiile pct. 42 din Regulament, pentru verificarea executării prezentelor condiții.

23. Furnizorul-ofertant, va face public în ORI tipurile de legături de interconectare, tehnologia de transport pe care se bazează legăturile de interconectare oferite (PDH/SDH, radio, etc.), prețurile aplicate tuturor serviciilor necesare realizării interconectării cu rețeaua publică de telefonie mobilă pe care o operează, în vederea terminării apelurilor, precum și specificațiile tehnice, caracteristicile rețelei, condițiile tehnice și comerciale de furnizare și utilizare a infrastructurii asociate/facilităților, informațiile contabile, cu excepția informațiilor cu caracter confidențial.

24. ORI va fi suficient de detaliată pentru a asigura că furnizorul-solicitant nu va trebui să plătească pentru resurse care nu sunt necesare serviciului pe care l-a solicitat.

25. Furnizorul-ofertant va preciza în ORI condițiile de furnizare a legăturilor de interconectare (liniile de interconectare), care să includă cel puțin termenele, prețurile și nivelurile de calitate oferite și va defini clar responsabilitățile sale față de capacitatea legăturii furnizate.

26. Furnizorul-ofertant va include în ORI informații detaliate privind setul de parametri relevanți pentru calitatea serviciilor oferite-solicitantului. Furnizorul-ofertant va prevedea în ORI termenul de remediere a deranjamentelor/defecțiunilor, precum și limitele minime ale despăgubirilor pentru remedierea cu întârziere a deranjamentelor/defecțiunilor și modalitatea de stabilire a acestora.

27. Furnizorul-ofertant va prevedea în ORI adresa fiecărui comutator unde se poate realiza interconectarea cu rețeaua publică de telefonie mobilă pe care o operează, în vederea terminării apelurilor, care vor fi actualizate ori de câte ori este necesar, dar cel puțin trimestrial, precizându-se și data realizării actualizării.

28. Furnizorul-ofertant va include în ORI o descriere detaliată a specificațiilor tehnice ale punctelor de acces, prin referire, acolo unde este cazul, la standardele sau recomandările relevante, în ceea ce privește:

- 1)interfața electrică (optică) și fizică;
- 2)interfața de transmisie;
- 3)interfața de semnalizare;
- 4)acolo unde este necesar, informații despre capacitățile funcționale oferite prin interfețe.

29. Modificarea sau/și completarea ORI se efectuează conform prevederilor Capitolului IV din Regulament și a altor prevederi relevante.

30. Odată cu publicarea ORI, furnizorul-ofertant va publica pe pagina sa de Internet și, la solicitare, va pune la dispoziția oricărui furnizor-solicitant un model de acord de interconectare, care să conțină clauze contractuale standard, realizat în conformitate cu prevederile ORI.

31. Acordul de interconectare trebuie să corespundă prevederilor Capitolului V, altor prevederi ale Regulamentului. Acordul de interconectare va conține în mod explicit prețurile pentru serviciile de interconectare și pentru serviciile conexe oferite în vederea realizării interconectării. Acordul de interconectare trebuie să permită furnizorului-solicitant să selecteze cu ușurință punctele de acces și de interconectare, capacitatea legăturilor de interconectare, opțiunile de interconectare, precum și orice alte servicii oferite în baza ORI.

32. Acordul de interconectare se va negocia în termenele și condițiile prevăzute în Compartimentele II și V din Regulament. În cazul modificării unui acord de interconectare la solicitarea uneia din părți, negocierea are loc în condițiile Compartimentului V din Regulament, dacă acordul nu prevede altfel.

33. Furnizorul-ofertant va transmite către Agenție câte o copie de pe fiecare cerere de interconectare și, respectiv, de pe fiecare cerere ulterioară, de modificare, completare sau retragere a cererii inițiale, în termen de 5 zile lucrătoare de la data primirii acestora.

34. Furnizorul-ofertant va analiza solicitările cuprinse în cererea de interconectare a furnizorului-solicitant și de a elabora soluțiile tehnice pentru realizarea interconectării, pe care le va comunica furnizorului-solicitant în termen de până la 10 zile lucrătoare de la data primirii cererii de interconectare.

35. Furnizorul-ofertant va asigura implementarea prevederilor acordului de interconectare astfel încât furnizarea serviciilor de interconectare să poată începe în termen de cel mult 30 de zile de la data încheierii acordului de interconectare sau de la data modificării prevederilor acestuia, în baza unei cereri de interconectare la noi puncte de acces, după caz.

36. În cazul modificării sau completării acordului de interconectare, atunci când nu se solicită interconectarea la noi puncte de acces, furnizorul-ofertant va asigura implementarea astfel încât furnizarea noilor servicii să poată începe în termen de 10 zile lucrătoare de la data modificării sau completării acordului de interconectare.

37. Acordul de interconectare se încheie pentru o perioadă nedeterminată sau pe perioada acceptată de părți și nu poate fi reziliat unilateral de către furnizorul-ofertant în interesul acestuia, cu excepția cazurilor prevăzute în lege și/sau acord.

38. Furnizorul-ofertant va depune la Agenție, în copie, acordurile de interconectare și modificările ulterioare la acestea pentru examinare, verificare și depozitare, după caz, în termen de 5 zile de la data încheierii, modificării sau rezilierii acestora însoțite de actele doveditoare privind, modificarea sau rezilierea acestora.

39. Furnizorul-ofertant va actualiza ORI și acordurile de interconectare de fiecare dată când acest lucru este necesar, notificând Agenția prin preaviz și publicând pe Internet modificările preconizate cu 30 de zile înainte de efectuarea lor. Modificarea și completarea ORI și acordului de interconectare trebuie să fie justificată.

III. Obligația de neadmitere a discriminării

40. Obligația de neadmitere a discriminării în legătură cu interconectarea rețelei mobile operate de furnizorul-ofertant în vederea terminării apelurilor în aceasta va fi realizată în următoarele condiții:

- 1) Furnizorul-ofertant va oferi condiții echivalente, în circumstanțe echivalente, tuturor furnizorilor care solicită sau care beneficiază deja de interconectarea cu rețeaua publică de telefonie mobilă pe care acesta o operează, în vederea terminării apelurilor;
- 2) Furnizorul-ofertant va pune la dispoziția furnizorului-solicitant servicii și informații necesare pentru realizarea interconectării cu rețeaua publică de telefonie mobilă pe care acesta o operează, în vederea terminării apelurilor, în aceleași condiții, inclusiv în ceea ce privește termene, condiții, calitate și prețuri, nu mai puțin favorabile decât cele de care beneficiază propriile servicii (activități) de vânzări cu amănuntul sau orice persoane afiliate, filiale sau parteneri;
- 3) Furnizorul-ofertant nu va face discriminare, în ceea ce privește condițiile de furnizare a serviciului de terminare în propria rețea mobilă, inclusiv discriminare prin preț, calitate și/sau volum, între apelurile inițiate în rețeaua furnizorului-solicitant și cele inițiate în oricare altă rețea de comunicații electronice. În acest sens furnizorul-ofertant va trata apelurile inițiate în oricare altă rețea de comunicații electronice ca apeluri ale furnizorului-solicitant. Furnizorul-ofertant, din 01.01.2014 nu va admite discriminarea traficului internațional cu cel național.

41. Furnizorul-ofertant, în cazul în care va oferi într-un acord de interconectare sau prin prețuri de transfer intern, filialelor, persoanelor afiliate sau partenerilor săi ce operează pe piața cu amănuntul, sau propriilor subdiviziuni de vânzări cu amănuntul condiții de interconectare sau de acces mai favorabile decât cele prevăzute în ORI, atunci acesta va oferi aceste condiții tuturor furnizorilor-solicitanți, pe principii nediscriminatorii, iar ORI vor fi modificate în vederea reflectării acestor condiții în calitate de ofertă publică.

IV. Obligația referitoare la recuperarea investițiilor, controlul prețurilor, inclusiv obligația de fundamentare a prețurilor în funcție de costuri

42. Furnizorul-ofertant are obligația de orientare a prețurilor pentru furnizarea serviciului de terminare a apelurilor în rețeaua proprie de telefonie mobilă și a serviciilor conexe acestora la costul incremental pe termen lung (LRIC). Stabilirea prețurilor orientate la costul LRIC pentru terminarea apelurilor în rețeaua mobilă va fi efectuată gradual, într-o perioadă de tranziție ce va dura până la 31.12.2013.

43. Din 01.01.2011, prețurile maxime ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant pentru furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în propria rețea de telefonie mobilă se stabilesc astfel:

- a) Pentru terminarea apelurilor inițiate la numere geografice și non-geografice din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,7687 lei/minut (fără TVA);

44. Din 01.07.2011, prețurile maxime ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant pentru furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în propria rețea de telefonie mobilă se stabilesc astfel:

- a) Pentru terminarea apelurilor inițiate la numere geografice și non-geografice din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,6688 lei/minut (fără TVA);

45. Din 01.01.2012, prețurile maxime ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant pentru furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în propria rețea de telefonie mobilă se stabilesc astfel:

- a) Pentru terminarea apelurilor inițiate la numere geografice și non-geografice din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,5818 lei/minut (fără TVA);

46. Din 01.07.2012, prețurile maxime ce pot fi percepute de furnizorul-ofertant pentru furnizarea serviciului de interconectare în vederea terminării apelurilor în propria rețea de telefonie mobilă se stabilesc astfel:

- a) Pentru terminarea apelurilor inițiate la numere geografice și non-geografice din Planul Național de Numerotare al Republicii Moldova prețul maximal constituie 0,5062 lei/minut (fără TVA);

47. Pentru serviciul de interconectare în vederea terminării apelurilor în rețeaua mobilă pe care o operează furnizorul-ofertant, acesta va factura numai timpul de conversație pentru apelurile care au fost stabilite cu succes și la care s-a răspuns. Timpul de conversație începe cu semnalul de răspuns și se încheie cu primul semnal de eliberare a liniei generat fie de apelat, fie de apelant. Unitatea de taxare este secunda.

48. Furnizorul-ofertant va publica, inclusiv în ORI, prețurile de interconectare stabilite.

SINTEZA RECOMANDĂRILOR
la proiectul de hotărâre al Consiliului de Administrație ANRCETI cu privire la
impunerea obligațiilor speciale preventive societății pe acțiuni „Orange Moldova”
în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața terminării apelurilor
în rețeaua proprie de telefonie mobilă

Perioada de consultare pentru proiectul de hotărâre al Consiliului de Administrație ANRCETI cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive societății pe acțiuni „Orange Moldova” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața terminării apelurilor în rețeaua proprie de telefonie mobilă, publicat pe pagina de internet a ANRCETI la data de 10 martie 2010, a expirat la data de 29 martie 2010.

Proiectul supus consultării stabilește că “Orange Moldova” S.A. se consideră drept furnizor cu putere semnificativă pe piața accesului la rețeaua proprie de telefonie mobilă în vederea terminării apelurilor, care include orice tip de trafic, independent de tehnologia utilizată, originea apelului, numărul de furnizori ce transportă apelul sau de furnizorul care solicită serviciul de terminare a apelului. Pentru ca această putere să nu poată fi aplicată în detrimentul competiției și al utilizatorilor finali, Agenția, va impune, prin hotărârea sa, companiei “Orange Moldova” S.A. o serie de obligații preventive.

Proiectul supus consultării a cuprins următoarele sete de documente:

a) Notă informativă la proiectul de Hotărâre a Consiliului de Administrație al ANRCETI cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive Societății pe Acțiuni „Orange Moldova” în legătură cu puterea sa semnificativă pe piața terminării apelurilor în rețeaua de telefonie mobilă proprie;

b) Hotărârea cu privire la impunerea obligațiilor speciale preventive societății pe acțiuni „Orange Moldova”;

Comentariile parvenite de la furnizorii de rețele publice comunicații electronice în cursul perioadei de consultare se referă la următoarele aspecte:

Comentariile „Orange Moldova” S.A.

1. La pct. 4 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „în suficiente puncte de interconectare” cu sintagma „în orice punct fezabil tehnic al rețelei”. Redacția inițială contravine pct. 13 alin. 1 lit. a) al Regulamentului cu privire la interconectare și art. 47 alin. 3 lit. b) al Legii comunicațiilor electronice.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

2. La pct. 5 din anexă, solicităm precizarea sensului termenului „solicitări rezonabile”.

Acceptarea comentariului: Nu se acceptă

Este dificil de determinat a priori toate cazurile care pot fi rezonabile. Agenția caz-cu-caz, va reieși din premisa că atunci când furnizorul va califica drept nerezonabile solicitările, acesta acționează cu bună credință. De regulă, aceasta se va referi la posibilitățile tehnice (de exemplu o interfață specifică de interconectare) de interconectare.

3. La pct. 9 și 16 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „instalarea și operarea” cu sintagma „instalarea, operarea și menținerea”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

4. La pct. 11 din anexă, propunem includerea sintagmei „și/sau a oricărei utilități furnizate de furnizorul-ofertant” după sintagma „segmentului legăturii de interconectare de către furnizorul-ofertant”. Asemenea utilități includ electricitatea, aerul condiționat, căldura și orice alte facilități necesare pentru colocare, furnizate de furnizorul-ofertant furnizorului-solicitant.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

5. La pct. 15 din anexă, propunem completarea acestuia la sfârșit cu următoarea teză: „Furnizorul-ofertant va furniza furnizorului-solicitant orice alte facilități necesare pentru colocare, cum ar fi electricitate, aer condiționat, căldură și facilități de mutare a echipamentelor”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

A fost introdus un punct similar (p.2)

6. La pct. 16 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „va opera” cu sintagma „va instala, opera și menține”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

7. La pct. 17 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „dacă Agenția consideră necesar” cu sintagma „la solicitarea furnizorului-solicitant”, pentru a spori nivelul de încredere reciproc. Furnizorul-ofertant, conștient de faptul că poate fi verificat de furnizorul-solicitant, va ezita să refuze neîntemeiat colocarea. De remarcat că în ce privește accesul la bucla locală, asemenea normă este prevăzută la pct. 35 al Regulamentului cu privire la interconectare. De asemenea, propunem completarea acestui punct la sfârșit cu următoarea teză: „O formă sau o modalitate de colocare este posibilă din punct de vedere tehnic dacă se poate realiza în condițiile tehnice de care dispune furnizorul-ofertant și nu aduce atingere integrității și funcționalității echipamentelor acestuia. O formă sau o modalitate de colocare folosită de un furnizor-solicitant sau declarată obligatorie de către Agenție este prezumată a fi posibilă din punct de vedere tehnic pentru orice alt furnizor-solicitant”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

8. La pct. 19 din anexă, solicităm precizarea sensului acestuia. De asemenea, propunem completarea acestuia la sfârșit cu următoarea teză: „Furnizorul-ofertant va permite furnizorilor-solicitanți cărora li s-a alocat spațiu pentru colocare să își construiască propriile facilități de interconectare directă cu alți furnizori-solicitanți”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

A fost introdus un punct cu semnificație similară (p.25).

9. La pct. 23 din anexă, solicităm includerea sintagmei „construirea de” după sintagma „planurile de dezvoltare a propriei rețele”, precum și excluderea sintagmei „pe parcursul ultimelor 180 de zile”. Furnizorul-solicitant nu are de unde ști când furnizorul-ofertant va aproba asemenea plan, iar dacă asemenea plan se aprobă

anual, solicitările parvenite la începutul anului riscă să fie omise în planul de dezvoltare aprobat ulterior. De asemenea propunem completarea punctului cu fraza: „Termenul de construire a acestor spații nu va depăși 15 luni de la primirea solicitării”.

Acceptarea comentariului: Nu se acceptă

Nu este evident că o astfel de cerință este proporțională cu necesitatea de a asigura interconectare. Aceasta poate fi actuală pentru impunerea obligațiilor legate de colocare în vederea accesului la bucla locală. Dacă posibilitatea unei asemenea obligații va fi examinată, se va examina oportunitatea includerii acestei propuneri în acel document.

10. La pct. 26 din anexă, propunem;

- **La primul alineat, înlocuirea cuvântului „apeleze” cu cuvântul „utilizeze”;**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- **La al doilea alineat, excluderea sintagmei „înainte de a fi utilizate serviciile”, care se repetă. De asemenea, propunem reformularea alineatului, care ne pare confuz. De exemplu, dacă nu se culeg codurile de selectare ale transportatorului, cum se va efectua pre-definirea acestuia? În acest context, propunem includerea sintagmei „prin formarea codurilor de selectare ale acestuia” după sintagma „transportatorul ales” și înlocuirea sintagmei „fără culegerea codurilor de selectare a transportatorului” cu sintagma „fără a fi necesar ca utilizatorul final să formeze codurile de selectare ale transportatorului la fiecare apel”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

A fost reformulat. De asemenea, a fost exclusă obligația de asigurarea a preselecției transportatorului.

11. La pct. 28 din anexă, propunem completarea acestuia cu prevederile care se referă la taxarea serviciilor de origine a apelurilor, stabilite în pct. 11-17 ale Hotărârii CA al Agenției nr. 11 din 07.04.2010 privind reglementarea accesului la serviciile publice de comunicații electronice furnizate prin intermediul codurilor de acces „1600-1639”. De asemenea, propunem completarea acestui punct la final cu următoarele teze:

„Furnizorul-ofertant are obligația de a nu condiționa furnizarea serviciilor de origine a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă de acceptarea de către utilizatorii finali a unor prestații suplimentare, fără legătură cu serviciul solicitat, inclusiv de achiziționarea unor pachete de servicii, din care serviciile de origine a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă fac parte. Furnizorul are obligația de a oferi utilizatorilor finali posibilitatea de a achiziționa serviciile de origine a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă în mod separat față de orice pachet de servicii oferit sau orice alte opțiuni suplimentare disponibile din care acest serviciu face parte”. Aceste teze au scopul de a preveni două tipuri de comportament anticoncurențial. În primul rând, se urmărește evitarea grupării abuzive a serviciilor, și anume obligarea utilizatorilor finali să procure servicii (produse) ale furnizorului-ofertant care nu au legătură cu serviciul de origine a apelurilor în propria rețea de telefonie fixă a furnizorului-ofertant ca o condiție pentru utilizarea serviciului de

originare a apelurilor. Pe de altă parte, se urmărește evitarea obligării utilizatorilor finali de a procura cantități de servicii ce depășesc necesitățile acestuia.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 12. La pct. 31 din anexă, solicităm includerea sintagmei „va face public în ORI” după sintagma „precum și”. Altfel, nu este clar cum va fi asigurată transparența acestor informații. De asemenea propunem includerea sintagmei „și tarifele aplicate pentru serviciile de interconectare și pentru serviciile oferite în vederea realizării interconectării” după sintagma „informații contabile”. Ambele cerințe sunt prevăzute la art. 44 alin. 3 al Legii comunicațiilor electronice.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 13. La pct. 33 din anexă, propunem includerea sintagmei „și va publica pe pagina sa Internet proiectul” după termenul „ORI”, pentru a oferi posibilitate furnizorilor-solicitanți existenți sau potențiali să comenteze acest proiect. De remarcat că și pct. 42 al Regulamentului cu privire la interconectare cere acest lucru.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 14. La pct. 35 din anexă, propunem includerea sintagmei „tipurile de legături de interconectare, tehnologia de transport pe care se bazează legăturile de interconectare oferite (PDH/SDH, radio, etc.) și” după cuvântul „ORI”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 15. La pct. 37 din anexă, solicităm precizarea sensului propoziției „această limitare nu trebuie să depășească termenul 180 de zile din data solicitării serviciului”. Propunem următoarea redacție: „termenul de înlăturare a acestei limitări nu trebuie să depășească 180 de zile din data solicitării serviciilor de interconectare”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 16. La pct. 38 din anexă, propunem includerea sintagmei „și capacitatea” după cuvântul „adresa”, și includerea sintagmei „descrierea completă a tuturor serviciilor oferite de fiecare comutator și eventualele limitări, justificate din punct de vedere tehnic, ale numărului de operatori care se pot interconecta la fiecare comutator” după sintagma „numere găzduite de fiecare comutator”.**

Acceptarea comentariului: Se acceptă

- 17. La pct. 41 din anexă, propunem includerea la sfârșit a următoarelor teze „Informațiile vor fi expuse cel puțin pe pagina Internet a furnizorului-ofertant. Aceste informații vor fi actualizate în termen de cel mult 10 zile de la data apariției unor modificări, precizându-se și data realizării actualizării”. Considerăm că aceste informații trebuie să fie accesibile direct, fără ca furnizorul-solicitant să se adreseze de fiecare dată pentru actualizarea informațiilor. Aceasta îi va ușura și furnizorului-**

ofertant gestionarea acestor solicitări. Totodată, considerăm necesar de a stabili un termen în care furnizorul-ofertant trebuie să actualizeze aceste informații, atunci când survin schimbări, pentru a asigura beneficiarii acestei informații cu date actualizate, astfel încât să-și planifice în mod eficient dezvoltarea propriilor rețele.

Acceptarea comentariului: Se acceptă parțial

Furnizorul-ofertant păstrează obligația de a publica datele în ORI, dar și are obligația, dacă un furnizor se adresează cu cererea de solicitare de informații ce nu au fost prevăzute în ORI – de a le furniza.

18. La pct. 43 din anexă, solicităm includerea sintagmei „suprafața spațiilor destinate colocării la fiecare adresă, inclusiv spațiul colocabil, spațiul disponibil și spațiul rezervat” după sintagma „în care se poate realiza colocarea”. De asemenea, propunem completarea acestui punct la sfârșit cu următoarea teză: „Pentru a crea cât mai mult spațiu colocabil, furnizorul-ofertant este obligat să îndepărteze orice echipament ieșit din uz, cu excepția cazului în care păstrarea acestui echipament este obligatorie potrivit prevederilor legale în vigoare”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

19. La pct. 46 din anexă, propunem înlocuirea sintagmei „modelul de acord” cu sintagma „și va publica pe pagina sa Internet, în termenele prevăzute la pct. 42 al regulamentului cu privire la interconectare, proiectul acordului-tip”, pentru a oferi posibilitate Agenției și furnizorilor-solicitanți existenți sau potențiali să comenteze acest proiect. De asemenea, propunem excluderea sintagmei „la data publicării”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă parțial

Agencia consideră că obligația preconizată este proporțională cu necesitatea de a verifica dacă clauzele standard din acorduri corespund ORI. În caz de necorespondere, Agenția poate *ex-post* cere alinierea la ORI.

20. La pct. 47 din anexă, propunem să fie introdusă sintagma „și de colocare” după sintagma „opțiunile de interconectare”.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

21. La pct. 52 din anexă, propunem ca și Agenția să fie abilitată să extindă termenul în care furnizorul-solicitant poate să-și instaleze echipamentul, când există motive obiective pentru întârziere. Furnizorul-ofertant poate refuza în mod arbitrar prelungirea acestui termen.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

22. La pct. 57(2) din anexă, nu ne este clar sensul sintagmei „prețuri nu mai puțin favorabile decât cele de care beneficiază propriile servicii (activități) de vânzări cu

amănuntul sau ... filiale". Solicităm reformularea (clarificarea) acesteia. Același lucru se referă și la pct. 58.

Acceptarea comentariului: Se acceptă parțial

Acest lucru se referă la necesitatea asigurării unor furnizări nediscriminatorii de servicii între propriile activități și alți furnizori. În mod firesc, livrările între propriile servicii (transferurile interne între unitățile cu ridicata și cu amănuntul) nu sunt observabile. Necesită efectuarea unor studii separate sau implementarea evidenței contabile separate pentru a asigura că se poate determina mărimea reală a prețurilor pentru transferuri interne.

23. La pct. 57(3) din anexă, nu ne este clar sensul ultimei fraze („În acest sens...nu solicită expres altfel"). Propunem excluderea sau reformularea acesteia.

Acceptarea comentariului: Se acceptă
Această sintagmă a fost exclusă.

24. La pct. 59 din anexă, în situația în care nu există o metodologie de alocare a costurilor, a capitalului angajat și a veniturilor, nu este clar cum furnizorul-ofertant poate asigura evidența contabilă separată. Presupunem că este necesar ca în paralel, Agenția să elaboreze asemenea metodologie, pe baza Recomandării Comisiei Europene din 04.08.1998 și a practicii statelor membre ale UE. De asemenea, propunem completarea acestui punct la sfârșit cu următoarea teză: „Furnizorul-ofertant va face publică descrierea acestui sistem, inclusiv principalele categorii în care sunt grupate costurile și regulile utilizate pentru alocarea costurilor, prin publicarea acesteia cel puțin pe pagina sa Internet". Asemenea obligație se cere a fi impusă conform art. 48 alin. 4 al Legii comunicațiilor electronice, în cazul în care se impune obligația prin evidența separată a costurilor.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

Agenția a inclus un punct în Hotărâre prin care *Obligația de evidență contabilă separată va fi asigurată de "Moldtelecom" S.A. conform reglementărilor relevante aprobate de Agenție.*

Agenția va elabora Instrucțiuni pentru Moldtelecom privind implementarea evidenței contabile separate în conformitate cu această obligație (și, posibil, alte obligații, dacă va fi cazul).

25. La pct. 60 din anexă, solicităm includerea sintagmei „cel puțin pe pagina sa Internet" după sintagma „va publica". De asemenea, solicităm precizarea faptului ce trebuie să conțină această declarație.

Acceptarea comentariului: Se acceptă
Descrierea declarației va fi efectuată în Instrucțiuni.

26. La pct. 61 din anexă, propunem includerea sintagmei „și îl va publica cel puțin pe pagina sa Internet" după sintagma „raportul de audit". Asemenea publicare este cerută de art. 48 alin. 4 al Legii comunicațiilor electronice.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

27. La pct. 66 din anexă, nu ne este clar sensul sintagmelor „legate de investițiile istorice ce pot fi irecuperabile” și „conțin alte atribute ce pot conduce la constrângerea concurenților”. Conform art. 46 alin. 2 al Legii privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale, conținutul proiectului actului normativ se expune în limbă clară, pentru a exclude orice echivoc. În acest context, solicităm reformularea (clarificarea) acestor sintagme.

Acceptarea comentariului: Acest punct a fost reformulat și a fost formulată obligația de orientare a prețurilor la LRIC/LRAIC.

28. La pct. 67 din anexă, propunem completarea acestui punct:

- după sintagma „modele proprii de calculare a costurilor”, cu sintagma „conform legii”, în corespundere cu art. 48 alin. 3 al Legii comunicațiilor electronice;
- după sintagma „acele piețe”, cu cuvântul „comparabile”, în corespundere cu art. 48 alin. 2 al Legii comunicațiilor electronice;
- după sintagma „modele de calculare a costurilor de tip LRIC”, cu sintagma „în corespundere cu Principiile metodologice utilizate de ANRCETI pentru elaborarea modelelor de calculare a costurilor pentru serviciile de interconectare, aprobate de Agenție”. Asemenea completare ar face aceste obligații să fie în concordanță cu proiectul principiilor menționate, elaborat în conformitate cu practica comunitară.

Acceptarea comentariului: Obligațiile din acest compartiment au fost reformulate

29. La pct. 68 din anexă, propunem completarea acestui punct, după sintagma „lei (MDL)”, cu sintagma „sau în valută străină”, precum și clarificarea sintagmei „zecimi de miimi”. Aproape toate cheltuielile capitale ale operatorilor de telecomunicații sunt efectuate în valută străină. O mare parte din cheltuielile operaționale ale acestora sunt achitate în lei, dar sunt stabilite de asemenea în valută străină. În acest context, considerăm inechitabilă și inacceptabilă discriminarea furnizorului-ofertant prin plasarea tuturor riscurilor valutare pe seama acestuia, lucru care poate afecta grav programele sale investiționale. Mai mult ca atât, asemenea constrângere contravine și art. 583 alin. 1 Cod civil, care permite părților să convină asupra unor obligații pecuniare în valută străină. Potrivit acestui articol, restricții asupra acestui drept pot fi stabilite doar prin lege.

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Obligațiile din acest compartiment au fost reformulate. Prețurile au fost reformulate în lei. Agenția consideră că fluctuațiile valutare pot negativ influența concurenții noi și mici (datorită ponderii mari a costurilor legate de interconectare în totalul costurilor în raport cu furnizorii mari, cum de ex. Moldtelecom). Prin urmare, aceste riscuri pot afecta concurența pe piața cu amănuntul.

De asemenea, Agenția a ținut cont de faptul că furnizorii care se află pe piața cu amănuntul în concurență, acceptă din voință proprie să furnizeze serviciile la prețuri exprimate în lei, prin urmare, asumându-și riscurile valutare. Imitând condiții de concurență eficientă pe piața serviciilor cu ridicata (mai ales de terminare de apeluri), regulatorul presupune că

furnizorul-ofertant ar fi nevoit de asemenea să exprime prețurile pentru serviciile de interconectare în lei, forțat de concurență.

De asemenea, Agenția ține cont de faptul că interconectarea este un proces mutual. Prin urmare un furnizor nu doar suportă riscuri legate de fluctuația valutară, ci și, potențial, are oportunități de economii în urma faptului că nu ar plăti suplimentar pentru serviciile de terminare ca urmare a fluctuațiilor valutare.

În același timp, dacă vor interveni factori macroeconomici care afectează substanțial costurile, cum de exemplu devalorizare pe termen lung, inflație, etc, Furnizorul se poate adresa Agenției cu solicitarea de a revedea mărimea acestor prețuri. Acestea vor putea fi revizuite dacă argumentele vor fi găsite rezonabile, precum și dacă vor exista și alte argumente pro acestei revizuir (cum de ex. creșterea tarifelor cu amănuntul).

30. La pct. 72 din anexă, propunem excluderea acestui punct. Nu este clară baza juridică pentru impunerea restricției asupra modificării prețurilor de interconectare, atât timp cât furnizorul respectă modelul legal de calculare a costurilor. Mai mult ca atât, pronosticurile puse la baza unui calcul pot să nu se adeverească, mai ales dacă între timp apar condiții economice noi, care să impună modificarea prețurilor pentru interconectare. Altfel, furnizorul-solicitant poate fi pus într-o situație inechitabilă, când este forțat să subvenționeze furnizorul-ofertant.

Acceptarea comentariului: Se acceptă

31. Propunem examinarea oportunității completării condițiilor executării obligațiilor speciale preventive cu următoarele teze:

„1) Alocarea spațiului colocabil se va face în următoarea ordine de prioritate:

- a) pentru furnizorii-solicitanți cărora li s-a alocat deja spațiu pentru colocare;**
- b) pentru furnizorul-ofertant, pe baza unei notificări sau a unei cereri de rezervare, în condițiile pct. _____;**
- c) pentru furnizorii-solicitanți care realizează o investiție semnificativă în infrastructura națională de comunicații electronice, pe baza unei cereri de rezervare, în condițiile pct. _____;**
- d) în ordinea primirii cererilor de colocare.**

Furnizorul-ofertant poate rezerva pentru nevoile proprii de dezvoltare a rețelei, pentru o perioadă de cel mult 2 ani, pe baza unei notificări de rezervare care se transmite Agenției împreună cu proiectul de investiții corespunzător, cel mult 50% din spațiul colocabil, în limita spațiului disponibil la momentul primirii notificării de rezervare de către Agenție.

Furnizorul-ofertant poate rezerva pentru nevoile proprii de dezvoltare a rețelei, numai cu aprobarea Agenției, pentru o perioadă de cel mult 2 ani, pe baza unei cereri de rezervare care se transmite Agenției împreună cu proiectul de investiții corespunzător, mai mult de 50% din spațiul colocabil, în limita spațiului disponibil la momentul primirii cererii de rezervare de către Agenție.

Un furnizor-solicitant care realizează o investiție semnificativă în infrastructura națională de comunicații electronice poate rezerva pentru o perioadă de cel mult 2

ani, pe baza unei cereri de rezervare care se transmite furnizorului-ofertant, după ce a fost în prealabil aprobată de către Agenție pe baza proiectului de investiții corespunzător, până la 100% din spațiul disponibil la momentul primirii cererii de rezervare.

Proiectul de investiții va cuprinde în mod obligatoriu:

- a) procentul din spațiul colocabil și termenul pentru care se notifică sau se cere rezervarea;
- b) destinația pe care furnizorul-ofertant sau furnizorul-solicitant intenționează să o dea spațiului a cărui rezervare se notifică sau se cere;
- c) obiectivele de dezvoltare detaliate la nivel de trimestru pentru spațiul a cărui rezervare se notifică sau se cere, precum și calendarul detaliat al lucrărilor pe care furnizorul-ofertant sau furnizorul-solicitant intenționează să le efectueze în vederea îndeplinirii acestor obiective.
- d) necesarul și sursele de finanțare pentru realizarea obiectivelor de dezvoltare, detaliate la nivel de trimestru.

În cazul în care consideră că proiectul de investiții al furnizorului-ofertant nu reflectă nevoile proprii de dezvoltare a rețelei acestuia, Agenția va obliga furnizorul-ofertant să procedeze la alocarea către furnizorii-solicitanți a spațiului a cărui rezervare a fost notificată sau va respinge cererea de rezervare, după caz.

Agenția va verifica trimestrial îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare pe baza calendarului detaliat al lucrărilor prevăzut în cuprinsul proiectului de investiții. În cazul în care constată abateri semnificative de la calendarul sus-menționat, Agenția va retrage rezervarea și va obliga furnizorul-ofertant să procedeze la alocarea către furnizorii-solicitanți a spațiului a cărui rezervare a fost notificată sau aprobată.

2) Spațiul colocabil alocat unui furnizor-solicitant, pe baza fiecărei cereri inițiale sau ulterioare de colocare, nu va depăși 4 mp.

În cazul solicitării unui spațiu colocabil mai mare de 4 mp, furnizorul-ofertant va aloca furnizorului-solicitant un spațiu de 4 mp și va transmite cererea Agenției, în cel mult 2 zile lucrătoare de la data primirii acesteia, în vederea obținerii acordului pentru alocarea spațiului suplimentar.

Cererile ulterioare de alocare a unor spații colocabile în același spațiu al furnizorului-ofertant vor fi acceptate numai după ocuparea în mod eficient, în proporție de cel puțin 70%, a capacității fiecărui rack instalat, cu echipamente necesare realizării interconectării sau accesului necondiționat la bucla locală ori cu echipamente necesare funcționării optime a acestora.

3) În cazul în care furnizorul-ofertant intenționează să realizeze o reconfigurare a rețelei sale, pe baza planurilor sale de dezvoltare tehnologică sau de afaceri, echipamentul instalat în spațiul alocat unui furnizor-solicitant poate fi reinstalat într-un alt spațiu prin relocare numai în următoarele condiții:

- a) relocarea să permită interconectarea în condiții echivalente celor asigurate de colocarea în spațiul inițial;
- b) operațiunile de relocare să se efectueze pe cheltuiala furnizorului-ofertant, dacă părțile nu se înțeleg altfel;

b) relocarea să se realizeze numai după notificarea acestei intenții, în scris, furnizorului-solicitant al cărui echipament urmează să fie relocat, cu cel puțin 12 luni înainte ca furnizorul-ofertant să procedeze la relocare.

4) În cazul în care mai multor furnizori-solicitanți li s-au alocat spații situate într-un spațiu colocabil comun, costurile pentru pregătirea spațiului colocabil respectiv, precum și costurile resurselor tehnice comune, vor fi împărțite între toți acești furnizori-solicitanți, astfel:

a) primul furnizor-solicitant căruia i s-a alocat spațiu va plăti furnizorului-ofertant costurile totale pentru pregătirea spațiului colocabil;

b) ultimul furnizor-solicitant căruia i s-a alocat spațiu va plăti fiecăruia dintre furnizorii-solicitanți cărora li s-a alocat anterior spațiu partea corespunzătoare din costurile totale pentru pregătirea spațiului colocabil, potrivit formulei:

$$C_n = C_t / [n(n - 1)],$$

unde:

- C_n reprezintă suma pe care trebuie să o plătească al n-lea furnizor-solicitant fiecăruia dintre furnizorii-solicitanți cărora li s-a alocat anterior spațiu în cadrul spațiului colocabil respectiv;

- C_t reprezintă costul total pentru pregătirea spațiului colocabil;

- n reprezintă numărul total de furnizori-solicitanți cărora li s-a alocat spațiu în cadrul spațiului colocabil respectiv¹.

Exemplu:

- costurile totale pentru pregătirea spațiului colocabil sunt de 1000 de euro;

- al 4-lea furnizor-solicitant căruia i se va aloca spațiu pentru colocare în cadrul spațiului colocabil respectiv va plăti fiecăruia dintre cei 3 furnizori-solicitanți existenți următoarea sumă: $C_4 = 1000 / [4 \times (4 - 1)] = 83,3$ Euro

Acceptarea comentariului: Agenția va examina suplimentar aceste propuneri și invită alți furnizori să se expună pe marginea lor

Comentariile „ARAX-IMPEX” SRL

Obligația de asigurare a accesului la unele elementele specifice ale rețelei proprii și la infrastructura asociată și utilizarea acestora

1. Completarea textului cu următorul punct:

Furnizorul-ofertant va oferi Furnizorului-solicitant accesul la toate serviciile necesare pentru ca aceștia să poată exploata în condiții normale interconectarea cu rețeaua publică de telefonie mobilă a Furnizorului-ofertant în vederea terminării apelurilor, prin furnizarea propriilor servicii de comunicații electronice.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

p.2 presupune că furnizorul va oferi acces prin galerii de cabluri și trecerea prin spații tehnologice, de care are nevoie un solicitant pentru stabilirea și utilizarea interconectării.

2. Propunem modificarea pct.5 cu următoarea sintagmă " *acces la infrastructura*

asociată". Modificarea dată este important prin faptul că fără a avea acces la infrastructura asociată realizarea interconectării devine foarte dificilă. Textul modificat va avea următoarea redacție:

Furnizorul-ofertant are obligația să acorde acces la infrastructura asociată și să furnizeze orice serviciu conex necesar pentru obținerea de către furnizorii-solicitanți a serviciului de interconectare, astfel ca colocarea echipamentelor, trecerea prin propriile spații tehnologice și utilizarea acestora să fie în scopul funcționării corespunzătoare, a echipamentului relevant al furnizorului-solicitant.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

Punctul dat a fost reformulat. Serviciile de colocare cu echipamentele rețelei mobile au fost lăsate pentru acordul comercial.

3. Completarea textului cu următorul punct:

Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea rețelei publice de telefonie mobilă pe care o operează, în vederea terminării la puncte mobile a apelurilor, la oricare dintre punctele sale de acces, potrivit solicitării Furnizorului-solicitant, în măsura în care solicitările sunt fezabile din punct de vedere tehnic. Refuzul Furnizorului-ofertant trebuie să fie temeinic justificat și va fi comunicat în scris Furnizorului-solicitant și ANRCETI, în cel mult 10 zile lucrătoare de la data primirii cererilor de interconectare. Furnizorul-solicitant poate cere Agenției inspectarea punctului de acces refuzat în vederea aprecierii refuzului Furnizorului-ofertant și poate asista la inspectarea dată.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

A fost inclus un punct (p.6) prin care Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea cel puțin la comutatorul din or. Chișinău pentru orice cerere rezonabilă de interconectare.

4. Propunem sa se prescrie careva criterii care ar determina justificarea refuzului bazat pe lipsa capacitatii de interconectare sau prescrierea unei obligații de dezvoltare a rețelei pentru a oferi capacitate de interconectare tuturor furnizorilor-solicitanți. (capacitatea legăturii de interconectare).

Agencia va crea o comisie ad-hoc, care va verifica la fața locului temeinicia refuzului și eventual ar obliga furnizorul-ofertant să-și dezvolte propria rețea pentru a oferi capacitate de interconectare tuturor furnizorilor-solicitanți.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

A fost inclus un punct (p.9) „Lipsa capacităților disponibile pentru interconectare sau rezervarea lor pentru necesități proprii sau de către alți furnizori nu poate fi motiv de refuz pentru asigurarea interconectării și nici a lărgirii capacităților de interconectare. Furnizorul-ofertant are obligația să lărgescă capacitățile sale de interconectare pentru a satisface cererile de interconectare survenite. În cazul dat, Furnizorul-solicitant va comunica în răspunsul său furnizorului-solicitant și, în copie, Agenției despre imposibilitatea de a oferi interconectarea sau lărgirea acesteia în termenii menționați la punctele 11 și 35, precum și termenul când aceasta va fi oferită. Acest termen urmează să nu depășească 180 zile din momentul solicitării sau preavizului pentru solicitare.”

5. Completarea textului cu următorul punct:

Furnizorul-ofertant va furniza legătura de interconectare la capacitatea și caracteristicile tehnice solicitate de către Furnizorul-solicitant, în măsura posibilităților tehnice.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

A fost introdus un punct cu sens similar (p.10)

6. Propunem modificarea pct.3 cu următoarea sintagmă "*care include orice tip de trafic independent de tehnologia utilizată, originea apelului, numărul de furnizori ce transport apelul sau furnizorul care solicit serviciul de terminare a apelului*". Modificarea dată este necesară pentru excluderea oricăror interpretări subiective sau înguste.

Textul modificat va avea următoarea redacție.

Furnizorul-ofertant va asigura interconectarea rețelei publice de telefonie mobilă pe care o operează, în vederea terminării apelurilor, *care include orice tip de trafic independent de tehnologia utilizată, originea apelului, numărul de furnizori ce transport apelul sau furnizorul care solicit serviciul de terminare a apelului*, în condițiile pct. 5 și 13 din Regulament.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

A fost introdus un punct cu sens similar (p.4)

Obligația de asigurare a transparenței, inclusiv publicarea ofertei de referință pentru interconectare

7. Propunem modificarea pct. 12 și 19 în ceea ce privește termenul de publicare a Ofertei de referință pentru interconectare de la 60 zile la 30 zile. Propunerea dată este făcută prin prisma actualelor circumstanțe antagoniste de pe piața telecomunicațiilor și formalităților îndelungate de aprobare și publicare a prezentei Hotărâri.

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Termenul de 30 de zile n-ar fi suficient pentru ajustarea ORI existent și consultări.

8. Completarea textului cu următorul punct:

ORI va conține descrierea formelor de interconectare și a serviciilor de interconectare. ORI trebuie să fie suficient de detaliată, inclusiv cu privire la tarifele practicate, pentru a permite interconectarea la toate punctele rețelei unde acest lucru este fezabil din punct de vedere tehnic și pentru a asigura că Furnizorul-solicitant nu vor trebui să plătească pentru resurse care nu sunt necesare serviciului pe care l-au solicitat.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă

A fost introdus un punct care descrie aceste obligații.

9. Completarea textului cu următorul punct:

Acordul de interconectare trebuie să conțină prevederi referitoare la modificările de rețea în cazul unor operațiuni de reamenajare sau modernizare a acesteia.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă

10. Propunem completarea pct.28 cu următoarea frază "Modificarea și completarea ORI și acordului de interconectare trebuie să fie justificată și coordonată cu Agenția". Completarea dată este necesară pentru excluderea oricăror abuzuri sau înțelegeri ce pot prejudicia interesele altor furnizori. Totodată, Regulamentul nu prevede clause exprese referitoare la modificarea ORI și acordului de interconectare la inițiativa furnizorului-ofertant.

Textul modificat va avea următoarea redacție:

Furnizorul-ofertant este în drept să actualizeze ORI și acordul de interconectare de fiecare dată când acest lucru este necesar, cu respectarea termenelor și condițiilor prevăzute în Regulament. Modificarea și completarea ORI și acordului de interconectare trebuie să fie justificată și coordonată cu Agenția.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

Nu a fost inclus „și coordonată cu Agenția”, deoarece Agenția păstrează atât posibilitatea de a comenta, cât și posibilitatea de a impune modificări pînă la și după publicarea modificărilor la ORI.

Obligația referitoare la controlul prețurilor, inclusiv obligația de fundamentare a prețurilor în funcție de costuri

11. Propunem de a indica un termen limită în care operatorii mobile să își calculeze și să își justifice tarife de interconectare, de ex. 30 zile din momentul publicării prezentei Hotărîri.

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Prețurile vor fi calculate de Agenție. Pînă la calcularea în funcție de LRIC a prețurilor, va fi utilizată metoda comparării.

12. Odată respectat punctul de mai sus propunem ca Agenția să efectueze propriul calculul a costurilor serviciilor de interconectare și serviciilor conexe acestora.

Utilizînd modelele de calculare a costurilor de tip LRIC și informația prezentată de Furnizorul-ofertant, Agenția va efectua propriul calcul al costurilor serviciilor de interconectare și a serviciilor conexe acestora prin metoda prețurilor comparate cu acele piețe, unde autoritățile de reglementare au efectuat calcule conform principiilor de calculare a costurilor orientate sau bazate pe modelele de calculare a costurilor de tip LIRC.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă

13. În dependență de rezultatele obținute de Agenție ca urmare a calculelor efectuate, acesta va propune un termen limită în care se va ajunge la costul total obținut. Agenția va aproba o scară regresivă de reducere a costului serviciilor de interconectare și a serviciilor conexe acestora.

Acceptarea comentariilor: Se acceptă

Agenția este de acord cu abordarea propusă, primele etape ale acestui glidepath au fost definite, iar următoarele vor fi definite prin hotărâre suplimentară.

**14. Propunem includerea punctului dat pentru claritate:
Prețurile de interconectare se aprobă de către ANRCETI.**

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Agenția va efectua controlul prețurilor, inclusiv și impunerea de orientare la costuri. Acțiunea de aprobare o înțelegem ca înaintarea de către furnizor și aprobarea de către regulator. Asemenea abordare și-a demonstrat ineficiența.

**15. Propunem modificarea punctului 38:
Prețurile de interconectare pot fi modificate doar cu aprobarea prealabilă a Agenției odată la 2 ani din data ultimei aprobări sau la cererea Agenției.**

Acceptarea comentariilor: Nu se acceptă

Acest punct a fost exclus. Nu există teme pentru o astfel de reglementare.

16. Impunerea unei obligații speciale preventive suplimentare față de SA „Orange Moldova” și SA „Moldtelecom”

Obligația de evidență contabilă separată

Propunerea dată este mai mult decât rațională atâta timp cât ambele societăți pe acțiuni pe lângă serviciul de telefonie mobilă prestează și unul dintre esențiale tipuri de servicii și anume telefonie fixă (în cazul Moldtelecomului viceversa). Astfel, propunem completarea proiectului cu un nou capitol nr.V care să conțină următoarele puncte:

- **(Orange Moldova/Moldtelecom) - Furnizorul-ofertant va ține evidența contabilă separată, în cadrul contabilității interne de gestiune, pentru activitățile care au legătură cu serviciile de telefonie fixă, serviciile ce vizează telefonie mobilă, serviciile privind interconectarea și accesul la rețeaua furnizorului-ofertant sau la infrastructura asociată acestora.**
- **Furnizorul-ofertant va publica anual, în termen de până la 30 aprilie a fiecărui an, o declarație privind implementarea evidenței contabile separate.**
- **Furnizorul-ofertant va supune verificării din partea unui auditor independent modul de implementare a evidenței contabile separate și va prezenta Agenției raportul de audit în termen de până la 31 mai a fiecărui an.**

Acceptarea comentariilor: Se acceptă parțial

Obligația de implementare a evidenței contabile separate va fi impusă doar Moldtelecom, datorită faptului că are putere semnificativă pe câteva piețe, inclusiv pe piața cu amănuntul de servicii de telefonie fixă, ceea ce impune necesitatea asigurării unei transparențe deosebite în transferurile interne ale companiei. Agenția a considerat că impunerea de obligații privind evidența separată în sarcina altor furnizori ar fi neproportională cu problema vizată. Problema dată poate fi rezolvată prin obligația de orientare la costuri a prețurilor.